Изх.№: 4210/2024

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска" №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

ДО
Г-ЖА МАРИЯ ПАВЛОВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПАВЛОВА,

Във връзка с публикувания на Портала за обществени консултации Проект на Закон за несъстоятелност на физическите лица, с дата на откриване 11.11.2024г. и дата на закриване 11.12.2024г., Камарата на частните съдебни изпълнители изразява своето становище, че подкрепя необходимостта от правна уредба на обществените отношения във връзка със свръхзадлъжнялостта на физическите лица.

Смятаме обаче, че така публикувания проектозакон повтаря в много голяма степен непреодолимите слабости на предходния проект и не постига основните цели, които преследва, а именно справедливо удовлетворяване на кредиторите и погасяване задълженията на длъжниците. Отново се предлага модела на търговската несъстоятелност с всички, свързани от това неблагоприятни последици за българските граждани. Не се разрешават двата основни проблема на предходния проект – изключително тромаво и сложно съдебно производство, развиващо се пред окръжните, вместо пред районните съдилища, което в огромният брой от случаите още с образуването си ще води до спиране на изпълнителните дела, както и изключително високата цена, която длъжниците ще трябва да плащат за него.

Предвид, че от закона ще се ползват най-бедните български граждани, за да се превърне той в работещ, какъвто според нас не е, следва да се промени цялостната му концепция като се въведе опростено и много по-евтино за длъжниците производство.

В тази връзка предлагаме нашите конкретни предложения за изменения и допълнения, ведно с мотиви, както следва:

1. Заглавието на Раздел III се изменя така: *„Управител в несъстоятелността (управител)"*.

2. Навсякъде в закона думата *„синдик"* се заменя с *„управител"*.

3. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

3.1. Ал. 2 се изменя така:

„(2) Управителят трябва да бъде синдик, включен в списъка по чл. 655, ал. 2 т. 5 от Търговския закон или съдебен изпълнител. Управителят трябва да отговаря на изискванията по чл. 655, ал. 1- 3 от Търговския закон, когато не е съдебен изпълнител.".

3.2. Създава се ал. 3:

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска" №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

„(3) В случай на образувано изпълнително производство по реда на Гражданския процесуален кодекс, за управител се назначава съдебният изпълнител, при когото е образувано. При няколко образувани срещу длъжника изпълнителни производства за управител се назначава съдебният изпълнител, при когото е образувано изпълнително производство за събиране на най-обременителното за длъжника задължение. В тези случаи ал. 1 и ал. 2 на чл. 23 не се прилагат."

4. Чл. 22 се изменя така:

„Съдът назначава временния синдик с решението за откриване на производството по несъстоятелност, ако същият е дал писмено съгласие. Писмено съгласие не се изисква в случаите по чл. 20, ал. 3".

5. Чл. 23 ал. 1 се изменя така:

„(1) Съдът назначава управител, който отговаря на изискванията, като определя и датата за встъпване на управителя в длъжност. Освен в случаите на чл. 20, ал. 3, управителят трябва да е дал предварително съгласие за назначаването си."

6. В чл. 24 се правят следните изменение и допълнения:

6.1. В ал. 1 и ал. 3 думата *„една"* се заменя с *„половин"*.

6.2. . Създава се ал. 5:

„(5) В случаите по чл. 20, ал. 3 възнаграждението на управителя по ал. 1 и ал. 3, както и по чл. 66, ал. 6, е в половин размер. Когато управителят е държавен съдебен изпълнител, се събира държавна такса в размерите по ал. 2 и по тази алинея."

7. В чл. 26 след края на изречението се добавя изразът:

„освен когато същият е съдебен изпълнител.".

8. В чл. 27 думата *„окръжният"* се заменя с *„районният"*.

9. В чл. 34 се създава нова ал. 4, а досегашната ал. 4 става ал.5:

Ал. 4 „Когато срещу длъжника е образувано изпълнително производство същият прилага доклад от съдебния изпълнител, съдържащ проверка на заявените факти и обстоятелства по ал. 2."

10. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

11.1. В ал. 1 се създава изречение второ: *„Обезпечителните мерки (възбрани и запори), наложени в изпълнителното производство, образувано при съдебния изпълнител, назначен за управител, съгласно чл. 20, ал.3, както и извършените описи на имущество, ползват всички кредитори на несъстоятелността."*.

11.2. Алинеи 2 и 3 се заличават.

12. В чл. 66, ал. 6 думата *„една"* се заменя с *„половин"*.

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска" №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

МОТИВИ

Проектът на Закон за несъстоятелност на физическите лица, не само по наше мнение, е неработещ, неоправдано въвежда изключително сложна, тромава и не на последно място неимоверно скъпа процедура, която няма да помогне на добросъвестните длъжници да се освободят от задълженията си в разумен срок.

В момента пред ЧСИ са висящи над 1 млн. изпълнителни дела срещу физически лица. Само можем да гадаем колко длъжници ще се възползват от новия закон, но предвид нагласите на добросъвестните и най-вече на недобросъвестните от тях, логично е да се очакват най-малкото десетки хиляди производства, които ще блокират окръжните съдилища, съответно и ще спрат същият брой изпълнителни дела и то за години. С оглед натовареността на съдилищата и необходимост от близост до участниците в производството, родовата подсъдност следва да бъде променена и производството да се развива пред районните съдилища.

Първият и то нерешим проблем, който ще възникне по новите производства е назначаването на синдици по тях, предвид и изискването за предварително съгласие от синдика. Недобросъвестните длъжници със сигурност ще са доволни от това развитие, но тези, за които се създава закона – добросъвестните, много бързо ще разберат, че този закон изобщо не им помага след като ще трябва с години да са в съдебни дела и да плащат огромна част от доходите си като разноски по тях.

Горните тежки социални, икономически, а и за съдебната система неблагоприятни последици биха могли да се избегнат като се предвиди, че в случаите на висящо изпълнително производство за управител се назначава съдебният изпълнител, пред когото същото е образувано.

При образуване на изпълнително производство съдебният изпълнител проучва имущественото състояние на длъжника, налага обезпечителни мерки върху него и го описва, следователно, тази информация и действия следва и могат да бъдат използвани за целите на несъстоятелността. По този начин значително ще се намалят разноските по процедурата в интерес на длъжниците и кредиторите, които няма да заплащат проучването на имуществото, налагането на обезпечителните мерки и неговото описване. Това ще позволи да се намалят драстично възнагражденията на управителите, когато те са съдебни изпълнители. Изключително важно е не само да се опрости производството по несъстоятелност на физически лица, но и да се намали неговата цена, която ще се заплаща от българските граждани, изпаднали в тежко положение.

И в момента съдебните изпълнители у нас провеждат някаква ограничена форма на несъстоятелност, доколкото ГПК предвижда множество присъедини взискатели по силата на закона и такива, които се присъединяват с молба. По всяко второ изпълнително производство участват множество взискатели и съдебните изпълнители са отлично подготвени за тези случаи. Следва да се има предвид и че при т.нар. „потребителска" несъстоятелност, за разлика от

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска" №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

търговската, по правило кредиторите на длъжника не са толкова много, става въпрос за само няколко такива – един или два доставчика, един кредит, евентуално заем от ФЛ.

Не е без значение и обстоятелството, че у нас освен ЧСИ функционират и още около 200 ДСИ, като и двата вида изпълнителни органи в момента са с ниска натовареност.

Тъй като производството по несъстоятелност ще започва по молба на длъжника и същият ще представя декларация за обстоятелствата по ал. 2 на чл. 34, а от друга страна, съдът няма да е длъжен да извърши служебна проверка на тези обстоятелства, като гаранция срещу злоупотреба с процесуални права от страна на длъжника и постигането в производството на принципа на обективната истина, предлагаме в случаите, когато срещу длъжника има висящо изпълнително производство, съдебният изпълнител, пред когото същото е висящо, да изготвя доклад и да извърши проверка по заявените обстоятелства, който да бъде представен пред съда. По този начин ще се избегне злоупотребата с права и използването на производството само за да се спре индивидуалното изпълнение, ще се облекчи значително работата на съда, съответно и на управителя/синдика, тъй като последният също ще използва представения доклад.

По отношение тежестта на разноските, за длъжниците тези предложения водят до драстичното им намаляване. Законопроектът предвижда на синдика да се изплатят възнаграждения в размер на минимум 4 МРЗ (възможно е и да са 5 в зависимост от извършените действия) или 3 732 лв. при МРЗ в размер 933 лв.

При задължения в размер на 10 000 лв. (близо до заложения праг за стартиране на производството) това означава длъжниците да изплатят минимум 37,2 % разноски по процедурата. При действието на горните предложения разноските се намаляват 4 пъти – на 933 лв. или от 37.2 % на 7.8 % от размера на задълженията.

При задължения в размер на 20 000 лв. разноските по законопроекта съставляват 18.66 %, а при предлаганите изменения 4.6 %. При задължения в размер на 30 000 лв. тежестта на тези разноски вече е само 3.1 %.

В случаите, когато не се извършва осребряване на имущество разноските са още по-ниски като размер. Предвид, че проектът (чл.34) изисква задължително длъжникът да представи план за погасяване на задълженията и че мотивацията на лицата, търсещи закрила е именно да избегнат осребряване на имуществото им, би могло да се предположи, че това ще бъде обичайното, масово развитие на процедурата. При него възнаграждението на назначения за управител съдебен изпълнител общо би било едва 75 % от МРЗ. Тежестта на разноските в тези случаи е както следва:

При задължения в размер на 10 000 лв. – 700 лв. или 7 %;

При задължения в размер на 20 000 лв. – 3.5 %;

При задължения в размер на 30 000 лв. – 2.33 %.

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска" №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

Горните предложения са изцяло съобразени и с европейския опит, доколкото в редица държави като Литва, Латвия, Естония, Нидерландия, на съдебните изпълнители са възложени подобни функции. В този смисъл е и Инструкцията на Европейска комисия за ефикасност на правосъдието в Европа от 17.12.2009г. за по-добро приложение на съществуващата препоръка на Съвета на Европа за съдебното изпълнение.

С уважение,

Георги Дичев
Председател на Съвета на Камарата на частните съдебни изпълнители

